
Tiltak mot visceral leishmaniasis

VERDENS HELSE

KRISTOFFER BRODWALL

Email: kristoffer.brodwall@gmail.com

Ålesund sjukehus

Insektsnett og endosebehandling med liposomal amfotericin B kan være nyttige tiltak mot visceral leishmaniasis.

Visceral leishmaniasis antas å ramme 500 000 mennesker årlig, hvorav 60 000 dør. Sykdommen er særlig utbredt på det subindiske kontinent, der den også kalles kala-azar, som betyr «svart feber». Den skyldes parasitten *Leishmania donovani* som overføres ved bitt av sandfluer. Vektorkontroll er derfor en mulig tilnærming for å begrense smitte. I en studie har man sett på effekten av impregnerte insektsnett (1). Klynger i 12 geografiske regioner i India og Nepal ble randomisert til bruk av nett eller ikke. Ti husstander i hver region ble utstyrt med insektsfeller, og telling av antall fangede sandfluer ett år etter intervensjon viste en reduksjon på 24,9 % (95 % KI 1,8 – 42,5, $p = 0,036$) i intervensjonsregionene sammenliknet med kontrollene. Effekten er ikke like stor som det man har sett på reduksjon av antall mygg i kampanjer mot malaria ved bruk av myggnett i Afrika.

Standardbehandling for visceral leishmaniasis i India har vært amfotericin B deoxycholat, gitt som 15 doser (2). Det er nå vist at én dose liposomal amfotericinB gir tilsvarende høy suksessrate (3). Tidligere studier har vist dårligere effekt av slik endosebehandling, men da har man brukt lavere dose enn 10 mg/kg, som ble gitt i den ferske studien. Slik endosebehandling blir totalt sett billigere, til tross for at prisen for liposomal amfotericinB er høyere. Dessuten elimineres problemet med frafall under pågående behandling.

LITTERATUR

1. Picado A, Das ML, Kumar V et al. Effect of village-wide use of long-lasting insecticidal nets on visceral leishmaniasis vectors in India and Nepal: A cluster randomized trial. PLoS Negl Trop Dis 2010; 4: e587.

2. Holen Ø. Visceral leishmaniasis i Øst-Afrika. Tidsskr Nor Lægeforen 2009; 129: 2265.
3. Sundar S, Chakravarty J, Agarwal D et al. Single-dose liposomal Amphotericin B for visceral leishmaniasis in India. N Engl J Med 2010; 362: 504 – 12.

Publisert: 6. mai 2010. Tidsskr Nor Lægeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.10.0247

© Tidsskrift for Den norske lægeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 25. juli 2026.